



Inspeksjonsrapport

Inspeksjon ved Hadeland og Ringerike Avfallsselskap (HRA)

Dato for inspeksjonen: **15.06.2010**

Saksnr. hos Fylkesmannen: **2010/3915**

Kontaktpersoner ved kontrollen

Fra virksomheten: Amund Bø og Jan Reistad	Fra Fylkesmannen: Elin Hilde, Magne Drageset og Torunn Margrete Bjerke
--	---

Informasjon om virksomheten: Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS

Organisasjonsnr (underenhet): 872337482	Eies av (org.nr): 966494816
Besøksadresse: Musmyrvegen 10 Jevnaker, Trollmyra	Telefon:
Bransjenr. (NACE-kode): 38.210 Behandling og disponering av ikke-farlig avfall	E-post:

Kontrollert anlegg

Navn: HRA deponi for ordinært avfall kategori 2	Anleggsnr*: 0532.0010.08
Kommune: Jevnaker	Anleggsaktivitet: 109.04.04 Deponering
Tillatelse sist oppdatert: 03.04.09	Risikoklasse: 2
	Saksnr: 2007/4936 dok. nr. 22

* Nr i forurensningsmyndighetens database Forurensning

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger i forbindelse med inspeksjon hos HRA 15.06.10. Det er gitt avvik angående oppfølging av renseanlegget for sigevann fra deponiet. Dette anlegget mottar også forurenset prosessvann fra biogassanlegget.

Vi ber om en skriftlig tilbakemelding innen 3 uker om oppfølging av avviket.

Det er svært viktig at renseanlegget for sigevann blir oppgradert slik at det fungerer tilfredsstillende. Dette er avgjørende for at grunnvannet i området ikke skal bli forurenset. Jf konklusjonene i årets rapporter fra Bioforsk om miljøovervåking av grunnvann og fra Aquateam om vurdering av renseanleggets funksjon.

Bakgrunn for inspeksjonen

Denne inspeksjonen inngår i en nasjonal tilsynsaksjon overfor deponier og avfallsprodusenter som leverer avfall til deponering.

Tilsynsaksjonen skal bidra til at deponiene drives på en slik måte at utslippene av klimagasser og miljøgifter blir lavest mulig. Hovedfokus i 2010 er kontroll med etterlevelse av krav til håndtering av deponigass og sigevann. Økt oppsamling av deponigass er det viktigste klimatiltaket som Klima- og forurensningsdirektoratet har identifisert på avfallsområdet i utredningen "Klimakur 2020".

Tilsynsaksjonen skal også bidra til at kun tillatt avfall blir sendt til deponering, ved å følge opp resultatene fra fjorårets kontroll.

Regelverk

- Lov om 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 7 første ledd/andre ledd og § 29
- Forskrift 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften), kapittel 9 om deponering av avfall og kapittel 11 om farlig avfall
- Forskrift 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5
- Deponiets tillatelse gitt av Fylkesmannen etter forurensningsloven, sist oppdatert 03.04.09

Informasjon om regelverk og hjelpemidler finnes på www.klif.no og www.regelhjelp.no

Definisjoner

Avvik: overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen (for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, produktkontrollloven og forskrifter hjemlet i disse lovene eller krav og vilkår fastsatt i tillatelse).

Anmerkning: et forhold som miljøvernmyndighetene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse og miljø og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Oppfølging etter kontrollen

Ingen tilbakemelding. Fylkesmannen avdekket ingen avvik eller anmerkninger innen de områdene som ble kontrollert. Vi anser derfor oppfølgingen etter inspeksjonen som avsluttet.

Virksomheten plikter snarest å rette opp de avvikene som er beskrevet i denne rapporten. Vi ber om en skriftlig tilbakemelding innen 3 uker om oppfølging av avvik og anmerkninger.

Informasjon om tvangsmulkt

Dersom inspeksjonsrapporten ikke følges opp tilfredsstillende fra bedriftens side kan Fylkesmannen vedta tvangsmulkt, jf. forurensningsloven § 73. Eventuelt vedtak om tvangsmulkt er enkeltvedtak og blir forhåndsvarslet.

Kontrollgebyr

Virksomheten skal betale gebyr for kontrollen, jf. *forskrift om begrensning av forurensning* (forurensningsforskriften) § 39-3, jf § 39-6 om gebyr for kontroll av inntil en dags varighet i virksomheter med tillatelse.

Virksomheten er i tillatelsen plassert i risikoklasse (tidligere kalt kontrollklasse) 2. Dette tilsvarer et kontrollgebyr på kr 14 500,-.

Faktura med innbetalingsblankett ettersendes fra Klima-og forurensningsdirektoratet.

Avvik

Det ble funnet følgende avvik under Fylkesmannens kontroll:

Avvik 1: Den driftsansvarlige har deponert avfall i strid med avfallsforskriften eller tillatelsen

Avvik fra: *Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) og/eller deponiets tillatelse etter forurensningsloven*

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor:

- a) Den driftsansvarlige har deponert avfall som deponiet ikke har adgang til å deponere i henhold til avfallsforskriften §§ 9-4, 9-6 og/eller 9-11, jf. vedlegg II pkt. 2.
- b) Den driftsansvarlige har deponert avfall som deponiet ikke har tillatelse til å deponere i henhold til vilkår gitt i tillatelsen datert _____
- c) Den driftsansvarlige har deponert avfall sammen som ikke er tillatt å deponere i samme deponicelle i henhold til avfallsforskriften § 9-1, jf. vedlegg II pkt. 2.3.
- d) Annet (angi hva):

Avvik 2: Den driftsansvarlige overholder ikke kravene som gjelder for mottak av avfall

Avvik fra: *Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 9-11, jf. vedlegg II og forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)*

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor:

- a) Den driftsansvarlige har ikke etablert tilfredsstillende rutiner for å påse at avfall som mottas for deponering oppfyller relevante krav i avfallsforskriften §§ 9-4, 9-6 og 9-11, jf. vedlegg II pkt. 2 og deponiets tillatelse (internkontrollforskriften § 5 nr. 7).
- b) Den driftsansvarlige sørger ikke for at avfallet blir inspisert visuelt før og etter lossing (avfallsforskriften § 9-11, jf. vedlegg II pkt 1.4).
- c) Den driftsansvarlige sørger for at avfallet blir inspisert visuelt før og etter lossing, men inspeksjonen er mangelfull (avfallsforskriften § 9-11, jf. vedlegg II pkt 1.4).
- d) Den driftsansvarlige deponerer avfall som har mangelfull/manglende dokumentasjon på basiskarakterisering (avfallsforskriften § 9-11, jf. vedlegg II pkt 1.4).
- e) Den driftsansvarlige varsler ikke forurensningsmyndigheten ved avvisning av avfallslast (avfallsforskriften § 9-11, jf. vedlegg II pkt 1.4).
- f) Den driftsansvarlige har ingen/mangelfull journalføring av stikkprøver (avfallsforskriften § 9-11, jf. vedlegg II pkt 1.4).
- g) Annet (angi hva):

Avvik 3: Den driftsansvarlige overholder ikke kravene som gjelder registrering og dokumentasjon av avfall

Avvik fra: *Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 9-11, jf. vedlegg II og § 9-12*

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor:

- a) Den driftsansvarlige fører ikke register over deponert avfall (§ 9-12).
- b) Den driftsansvarliges registrering av deponert avfall er mangelfull (§ 9-12).
- c) Den driftsansvarlige oppbevarer ikke ett eksemplar av sammendraget av basiskarakteriseringen (§ 9-11, jf. vedlegg II punkt 1.2).
- d) Annet (angi hva):

Avvik 4 Den driftsansvarlige overholder ikke kravene som gjelder prøvetaking og testing av avfall

Avvik fra: *Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 9-11, jf. vedlegg II*

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor:

- a) Stikkprøvekontrollen ved mottak er mangelfull/mangler (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 1.4).
- b) Dersom den driftsansvarlige overlater prøvetaking og testing til andre: Prøvetaking og testing utføres ikke av uavhengig og kvalifisert personell (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 3).
- c) Dersom den driftsansvarlige selv gjennomfører prøvetaking: Prøvetakingsrutiner er ikke kvalitetssikret av uavhengig og kompetent institusjon (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 3).
- d) Dersom den driftsansvarlige selv gjennomfører testing: Testing av avfallet skjer ikke under et kvalitetssikringssystem som omfatter periodisk, uavhengig kontroll, f.eks. gjennom akkreditering eller system av liknende kvalitet (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 3).
- e) Prøvetaking og testing utføres ikke i tråd med gjeldende standarder (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 3).
- f) Prøvetakingsstrategi mangler (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 3).
- g) Prøvetakingsstrategi sikrer ikke representative prøver eller er mangelfull på andre måter (§ 9-11, jf. vedlegg II, pkt 3)
- h) Annet (angi hva):

Avvik 5: Kravene som gjelder gasskontroll overholdes ikke

Avvik fra: *Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) og deponiets tillatelse av 03.04.09 etter forurensningsloven*

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor:

- a) Den driftsansvarlig har ikke truffet tiltak for å ha tilstrekkelig kontroll med opphopning og utlekking av deponigass (utslippstillatelsen, vilkår xx).
- b) Dersom ikke gassanlegg: Den driftsansvarlig har ikke sørget for utredning av gasspotensialet og mulighet for oppsamling og behandling av deponigassen (utslippstillatelsen, vilkår xx).
- c) Dersom gassanlegg: Den driftsansvarlig har ikke sørget for å vurdere effekten av eksisterende system for oppsamling og behandling av deponigassen og behov for tiltak (utslippstillatelsen, vilkår xx).
- d) Dersom gassanlegg: Den driftsansvarlige har ikke tilstrekkelig rutiner for tilsyn med og vedlikehold av gassanlegg (utslippstillatelsen, vilkår xx sammenholdt med internkontrollforskriften § 5 nr. 7).
- e) Annet

Avvik 6: Deponiet overholder ikke kravene som gjelder håndtering av sigevann.

Avvik fra: *Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) og deponiets tillatelse av 03.04.09*

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor:

- a) Deponiet har ikke et tilstrekkelig system for oppsamling av sigevann (utslippstillatelsen, vilkår xx).
- b) Deponiets overvåkingsprogram for sigevann er mangelfullt (utslippstillatelsen pkt 6.4).**

Kommentarer:

Sigevannet overvåkes av Bioforsk, og HRA er ansvarlig for at dette skjer i henhold til kravene fra Fylkesmannen. Vi har i pkt 6.4 i utslippstillatelsen krevd at dette skal skje i henhold til veileder om overvåking av sigevann fra avfallsdeponi TA-2077/2005.

Vurderingen er at det pr nå at det skal tas analyser av alle parametere som er opplistet i veilederen. Analysene skal tas slik veilederen skisserer, 4 ganger årlig for sigevann og 1 gang årlig for sigevannssediment. Utvidet program skal tas hvert 5 år.

Det følger av dette at det etter en tid kan vurderes å utelate enkelte parametre. Men dette må ev. grunngis og omsøkes til Fylkesmannen.

Prøvetakingen av sigevann, sigevannssediment og grunnvann for 2009 er ikke helt i samsvar med kravene i utslippstillatelsen fra Fylkesmannen.

Ut fra rapporten fra Bioforsk om miljøovervåking av sigevann, ser det ikke ut til å være analysert på alle parametrene i 2009, da PCB er ikke med. Urenset sigevann (råvann) synes heller ikke å være analysert for oljeforbindelser (upolare HC) og kadmium.

Fylkesmannen aksepterer at utvidet prøvetakingsprogram for sigevann gjennomføres i løpet av 2010, selv om fristen i Fylkesmannens tillatelse er satt til 01.03.2010.

Det fremgår ikke at det tatt prøver av sigevannssediment i 2009. Dette skal gjøres årlig.

Av rapporteringen til Altinn ser det ut til at mange av analysene for sigevann kun er gjort 1, 2 eller 3 ganger, ikke 4 som veilederen sier.

Når det gjelder grunnvannet har Fylkesmannen i tillatelsen fastsatt at prøver skal tas 2 ganger pr år, og det er i tillatelsen fastsatt 14 parametre. Prøvene tas fra brønner i løsmasser. For 2009 synes det å være tatt prøver kun 1 gang; 18.12.09.

Rapporten fra Bioforsk har vedlagt analysebevis for 2 sigevannsprøver og 4 grunnvannsprøver. Det bør gå tydeligere frem hvor grunnvannsprøvene er tatt. Det antas at sigevannsprøvene er av urensset sigevann (råvann). For øvrig står det i rapporten at det er tatt 2 stikkprøver i 3 grunnvannsbrønner.

Alle analyseresultatene bør ligge ved rapporten, for å gi bedre oversikt. I figurene med utvikling over tid mangler det noen ganger årstall. Det gjør det vanskelig å se hva som er analysert i 2009. Det er formuleringer i rapporten som gjør at den ikke synes å være endelig.

Rapporten bør klargjøre bedre hvor vannprøvene er tatt. Rapporten viser også utvikling over flere år, men det varierer hvilke brønner det er tatt prøver fra. Brønnene B4 og B6 er ikke prøvetatt siste året. Det bør vurderes prøvetaking i dette området for å fange opp situasjonen i grunnvannet bedre.

Grunnvannsbrønn B8 ligger ovenfor deponi og renseanlegg, og skal være upåvirket.

Det er ikke målt sigevannsmengder, kun estimert. Jf utslippstillatelsens krav om kontinuerlig måling av sigevannsmengde i pkt 6.4.3.

- c) Den driftsansvarlige har ikke tilstrekkelig tilsyn og vedlikehold med sigevannsystemet (utslippstillatelsen, vilkår xx sammenholdt med internkontrollforskriften § 5 nr. 7).
- d) Dersom krav om utredning av renseløsning: Den driftsansvarlig har ikke sørget for å utrede mulig renseløsning for oppsamlet sigevann (utslippstillatelsen pkt 6.4).
- e) Dersom lokalt renseanlegg: Deponiet overholder ikke kravene til renseeffekt eller utslippskvalitet etter rensing (utslippstillatelsen, vilkår xx).
- f) Årsrapport for renseanlegget og kontrollrapport av sigevannets påvirkning på grunnvannet er ikke lagt frem sammen med årsmeldingen for renovasjonsselskapet.**

Kommentarer:

Pkt 6.4.5 i utslippstillatelsen:

"Årsrapport for renseanlegget og kontrollrapport av sigevannets influens på grunnvannet skal legges frem sammen med årsmeldingen for renovasjonsselskapet."

Fylkesmannen har mottatt årsberetning og årsregnskap for 2009. Renseanlegg er nevnt under pkt 4.7 i rapporten og side 23 i vedlegget. Men konklusjonene i Bioforsks rapport kommer ikke frem. Omtalen av hvordan renseanlegget fungerer og påvirkning på grunnvann anses dermed ikke som god nok, jf kravet i utslippstillatelsen.

Vurdering av renseanlegget av Aquateam 09.03.10 viser at det må gjøres tiltak for at renseanlegget skal fungere bedre. Dette samsvarer også med konklusjonene i Bioforsks nyeste rapport om overvåking av sigevannet, for 2009. Særlig da renseanlegget ikke har god nok kapasitet og grunnvannet påvirkes av forurensning er det viktig at dette omtales i forbindelse med virksomhetens årsrapport.

Det er svært viktig at grunnvannsressursene ikke blir forurenset av sigevann fra deponi og renseanlegg for sigevann. Vi viser til pkt 1.3 i utslippstillatelsen om plikt til å redusere forurensning, og pkt 1.5 om tiltak ved økt forureningsfare.

Rapporten fra Bioforsk er tydelig på at rensingen av sigevannet har vært mangelfull og at grunnvannet nærmest anlegget er påvirket, både med næringsstoffer, oksygenforbrukende stoffer, tungmetaller og organiske miljøgifter. Grunnvann nedstrøms eldre del av deponiet har også forurensninger.

Tiltak må settes i verk snarest for å bedre situasjonen, jf også rapporten fra Aquateam.

- g) Rutiner for drift og vedlikehold av renseanlegg for sigevann bør være mer utfyllende.**

Kommentarer:

Det foreligger driftsrutiner for pumpestasjon og renseanlegg. Renseanlegget består av luftet lagune, sedimenteringsdam og infiltrasjonsdam, og det er viktig at dette vedlikeholdes på en god nok måte for at det skal fungere hensiktsmessig.

Rutinene bør gjøres mer utfyllende når det gjelder vedlikehold av dammene med fjerning av sedimenter og materiale.

Internkontrollforskriften krever også at det skal foreligge skriftlige rutiner for de områdene/aktiviteter/anlegg som er viktige av hensyn til fare for forurensning.

Renseanlegget mottar for tiden i tillegg til sigevann fra deponiet også svært forurenset prosessvann fra biogassanlegget.

- h) Det er forsinkelser når det gjelder oppfølging av renseanlegget, sett i forhold til fristene satt i Fylkesmannens tillatelse av 03.04.09.**

Kommentarer:

Følgene frister var fastsatt i tillatelsen av 03.04.09:

- 01.05.09: Legge frem plan for oppgradering/utbedring av renseanlegg for sigevann og prosessvann
- 01.10.09: Gjennomføre oppgradering/utbedring av renseanlegg
- 01.07.09: Vurdere bruk av overflødig prosessvann fra biogassanlegget

Det er forsinkelser på alle disse punktene. Jf også Fylkesmannens brev av 25.06.09 om årsrapporteringen for 2009.

Fylkesmannen ber med dette om oversendelse av plan for oppgradering/utbedring av renseanlegget som nevnt (beskrivelse av de konkrete tiltak inkludert tidsplan og beskrivelse av tiltak) i tilbakemeldingen innen 3 uker.

Gjennomføring av tiltakene på renseanlegget må skje før vinteren. **Plan ang. prosessvannet som nevnt over må oversendes Fylkesmannen sammen med planen**

ang. renseanlegget, dvs også innen 3 uker. Prosessvannet kan ikke lenger gå til eksisterende renseanlegg, jf konklusjonene i Aquateams rapport.

Det bes også om en utredning om eventuelle tiltak som allerede er gjennomført (og når) sammen med oversendelse av plan for tiltak på renseanlegget (dvs innen 3 uker).

Andre tiltak som angår luktproblemene:

- 01.10.09: Frist for å utføre bygningsmessige tiltak; mottak av våtorganisk avfall og container for rejekt må være innendørs

Dette var ved inspeksjonen i juni i gang, men ikke ferdigstilt. **Vi ber også om at det i tilbakemeldingen orienteres om når denne delen tas i bruk.**

Ellers forutsetter vi at ny luktundersøkelse blir gjennomført i år, etter at tiltak mot luktutslipp er utført.

Anmerkninger

Fylkesmannen gir følgende anmerkning i forbindelse med inspeksjonen:

- Anmerkning 1: Risikovurdering for deponi og renseanlegg for sigevann er ikke datert**

Kommentarer:

Det er gjennomført risikovurderinger, men skjemaene er ikke datert. Det er foreslått tiltak på skjemaene. Det bør også foreligge rutiner for risikokartlegging og -vurdering, som bl a sier hvor ofte dette skal gjøres, hva som skal gjennomgås, hvem som deltar, oppfølging osv.

- Anmerkning 2: Det er ikke gassfakler med automatisk tenning.**

Kommentarer:

Fylkesmannen har stilt krav om at fakler skal tennes automatisk for bedre å sikre at ikke gass lekker ut. Bakgrunn for dette er luktproblemer ved avfallsanlegget. Vi viser til tillatelse etter forurensningsloven av 03.04.09, pkt 5.4 om *Utnyttelse av gass*:

"Det stilles krav om at HRA utnytter gassproduksjonen maksimalt, og løpende vurderer optimale løsninger for energiutnyttelse av denne ressursen. Videre stilles det krav om at det installeres fakler som tennes automatisk og gir fullstendig forbrenning av biogassen ved driftsstans i det ordinære biogassforbruket. Avfakling skal benyttes i minst mulig grad, og det tillates ikke kaldfakling."

Ved inspeksjonen kom det frem at dagens fakkel ikke har automatisk tenning. Det er ikke fastsatt tidsfrist i tillatelsen på dette punktet.

Vi ber om at det i tilbakemeldingen til Fylkesmannen redegjøres for situasjonen og fremdriften på dette punktet.

Andre kommentarer/utdypninger

Deponering av byggavfall

Ellers var det ved inspeksjonen deponert mindre mengder rivingsavfall fra bygg i form av gipsplater med fliser på. Det var ikke undersøkt om fugemassen her kunne inneholde stoffer som gjør det til farlig avfall i henhold til avfallsforskriften.

Avfallet var levert av private til container på miljøstasjon hos HRA, til container for såkalt "inert avfall / tilnærmet rene masser".

Ved innlevering av rivningsavfall bør det fremskaffes informasjon fra avfallsleverandøren om materialene, slik at man kan vurdere om det kan inneholde farlig avfall.

Det må foreligge gode nok rutiner for å se til at avfall til deponi tilfredsstillt kravene i avfallsforskriften.

Etter fjorårets kontroll av deponiet var det utarbeidet rutiner og sjekklister, men disse bør forbedres og gjøres mer utfyllende.

Tiltak mot luktulemper

Fylkesmannen har i endret utslippstillatelse av 03.04.09 satt flere krav til oppfølging hos HRA, i stor grad for å redusere luktulemper. Vi viser også til vårt brev av 25.06.10 om forbedring av virksomhetens årsrapportering for 2009.

Det er positivt at det er gjort tiltak for å bedre gassuttaket fra den delen av deponiet som ble avsluttet i 2009.